

מסרים לכלל...

בעריכת הרב נחום גמליאל

לקח מהפרשה,

ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם' (יד' לד')

מעשה באדם שצנרת המים בביתו התפוצצה, והתיקון הסתכם בהון רב. לא עברו ימים ספורים והנה שוב מתבקעים הצינורות. בעל הבית לא ידע את עצמו מרוב צער, אבל עגמת הנפש הנוראה הייתה לאחר שהדבר אירע בפעם השלישית, ובמיוחד לאחר שהתברר לו שהפיצוצים הללו מתרחשים רק אצלו, ולא אצל אף אחד מהשכנים. האיש שאל מה רומזים לו בכך מן השמים. השבתי לו על פי הפסוק 'כי תבואו את אל ארץ כנען אשר אני נותן לכם לאחוזת ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם'. צריך לבאר בפסוק זה כמה דברים: מהי המשמעות של ארץ כנען? שנית לשם מה מוסיפה התורה את המילים: 'אשר אני נותן לכם' והשלישית מה פשר כפילות המילה 'אחוזתה'? השיב על כך הגאון הרב מלצר זצ"ל ואמר: שהנגעים באים על שבעה עוונות כפי שמפורש בחז"ל ואחד מהם הוא גסות הרוח (ערכין ט"ז ע"א). והנה גסות הרוח באה לאדם בדרך כלל כשהוא זוכה לאחוזת בית נאה משלו ולפרנסה מסודרת ורוחו טובה עליו, וכדברי הכתוב (דברים ח' יב') 'פן תאכל ושבעת ובתים טובים טובים תבנה וישבת ורם לבבך ושכחת...'. ובדיוק על דבר זה בא הכתוב להתריע. והיינו כאשר תבואו את הארץ שבה אתם אמורים להתגורר, עשו שביאתכם תהיה בבחינת 'ארץ כנען' התנהגו בהכנעה כלפי כל אחד ואחד וזכרו שזאת הארץ אשר אני נותן לכם לאחוזת כלומר כל מה שיש לכם קבלתם ממני במתנת שמים. חלקו השני של הפסוק עוסק במי שלא ציית להנחיותיה של התורה ובבואו אל ביתו ואל נחלתו היה ליבו גס בבריות עליו הכתוב אומר ונתתי נגע צרעת 'בבית ארץ אחוזתכם' דהיינו כאשר אתה חושב שזו 'ארץ אחוזתכם' תבוא עליך הצרעת ותאלץ לנתוץ את הבית. כנראה אמרתי לאותו יהודי שהצנרת בביתך מתפוצצת השכם והערב, משום שגם אתה לקית בעניינים אלה...

ליראת שמים: יהונתן בן שלום / נהוראי בן נאווה / מלאכי בן נאווה / ידידיה בן נאווה / אחיה בן נאווה
נאווה בת מרים / טוהר בת נאווה / נעמה בת נאווה

פינת ההלכה

הפרשת תרומות ומעשרות

ירקות ופירות שגדלו בארץ וגמר מלאכתם היה על ידי יהודי חייבים בתרומות ומעשרות. ירקות ופירות שגדלו בחו"ל אפילו על ידי יהודי או בארץ על ידי גוי פטורים מהפרשת תרומות ומעשרות.

תוצרת חקלאית שלא הפרישו ממנה תרומות ומעשרות נקראת 'טבל'. בתוצרת חקלאית שהיא עדיין טבל אסור לעשות את הפעולות הבאות.

- לאכול
 - למכור (גם החקלאי גם הסיטונאי וגם הירקן).
 - לתת במתנה למי שלא יפריש מהם תרומות ומעשרות.
 - בשמן טבל אסור להדליק נרות.
- תוצרת חקלאית שקונים בשוק ולא יודעים בוודאות שהופרשו ממנה תרומות ומעשרות, נקראת ספק טבל.
- מספק טבל מפרישים תרומות ומעשרות (כמו שיוסבר בהמשך) ללא ברכה.

ממה מפרישים?

חייבים להפריש תרומות ומעשרות רק מתוצרת חקלאית הראויה כבר לאכילה. לא מפרישים תרומות ומעשרות מפירות וירקות בוסר שעדיין לא ראויים לאכילה.

אמירות חינוכית / חלק ב'

(עפ"י עצות מהחיים של חיים ולדר)

- א : כשתמצא ילד או נער מושפל, תן לו כבוד מלכים במעשה זה תרומם אותו למשך שנים והוא יזכור ויברך אותך לאורך שנים.
- ב : לשמח את לב השני זה אורח חיים ושיטה. ובשביל להגשימה אינך צריך אפילו פרוטה.
- ג : דיבור רך עם החלטות ברורות משכנע ומשפיע יותר מהחלטות מסופקות המתבטאות בצעקות.
- ד : לא מספיק שהורה יאהב את ילדיו במעשה, הוא צריך גם לומר להם זאת בפה מלא, והרבה.
- ה : תן לילד מתנות גם ללא מבצעים והתניות. אמור לו : חשבתי עליך, ומתנה זו תהנה אותך מאוד.
- ו : כשאתה חוזר מבית הכנסת בליל שבת, ויש לך טענות על בן או בת, זכור כי שולחן שבת אינו בית משפט.
- ז : אל תחפש את ילדך בכישלונותיו, השתדל להאיר באור יקרות את הצלחותיו.

בהצלחה ושבת שלום,
שושנה

לזרע בר קיימא : אוסנת בת אליס

סיפור לשבת

לא להטיל ספקות

השעה כבר היתה מאחרת כשרבי לוי-יצחק מברדיטשוב יצא לביתו שבעיר הסמוכה. זמן רב מהמתכנן עשה אצל החסיד. כשיצא לשוב לביתו כבר ירד הערב.

זו היתה דרכו, לצאת מפעם לפעם לבקר בערים ובכפרים שבסביבתו. במסעותיו אלו היה רבי לוי-יצחק מתרים את בעלי-האמצעים לצדקה, ומחלק את הכספים שקבץ. כן היה שם עינו ולבו לראות אם יש בחיי הקהלות דבר-מה הדורש תקון ומעורר את העם להתחזקות בתורה ובמצוותיה. באותו ערב סיים בקור שגרתו בכפר הסמוך לעירו. השמש שקעה מזמן ועלטה כבדה פסתה את הכל. רבי לוי-יצחק החליט שהליכה לביתו בשעה כזאת יש בה משום סכנה. הוא סב על עקביו, חזר אל בית החסיד ובקש ללון אצלו. החסיד היה מאשר על הזכות שנפלה בחלקו, פנה מקום מתאים לצדיק, ואחרי שהגיש לו סעודת ערב, עלה על יצועו לשנת הלילה. אף רבי לוי-יצחק עלה על המטה ועשה עצמו כישן. כאשר היה בטוח שבעל-הבית נרדם, קם ממטתו והחל לעסוק בתורה ובעבודת ה', כדרכו. עם עלות השחר נפרד ממארחו וחזר לביתו.

חלפו ימים אחדים והגיע היום הקבוע שבו נהג היהודי המארח לנסע אל הפריץ כדי לחתים עמו על חוזה החכירה של הפונדק שברשותו. הפעם, מיז עם כניסתו אל הפריץ, ראה שפניו אינם פתומים שלשום. "לא אחפיר לך עוד את הפונדק", הרעים הפריץ בקולו. "אינך מדיק בתשלומיך ואתה גם חוב לי גדול. את הפונדק אחפיר למישהו אחר ואתה תפרע לי מיז את יתרת חובך, שאם לא כן, אושיבך בצינוק". היהודי יצא מעם הפריץ כהלום-רעם. מה יעשה עכשו? מנין ישיג את הכסף לפרעון החוב וממה יתפרנס אם יגרש מהפונדק? "מאין יבוא עזרי", מלמלו שפתיו, אך מהרה התעשת: "עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ".

לפתע צץ רעיון במוחו. רק לפני ימים אחדים זכה לארח בביתו את הצדיק מברדיטשוב, המפרסם כפועל ישועות. ללך אליו ויספר לו את האסון שקרהו, וברכת הצדיק ודאי תעזור לו. רבי לוי-יצחק האזין לדבריו ברב-קשב. אחרי שסיים לשמע את פרטי הדבר, שקע בהרהורים. "הביאו לי גליון ניר", פנה הצדיק לבני-ביתו. לקח את הגליון והסתגר בחדרו. החדר היה אפל למדי והיהודי שעמד בחוץ התפלל, איך חושב רבי לוי-יצחק לכתב בחשכה כזאת. הוא הסה את אזנו ולא שמע לא קול קולמוס ולא קול קסת. כעבר כמחצית השעה יצא אליו הצדיק, פניו לוהטות ומאירות, ומסר בידו את גליון הניר כשהוא מקפל: "מסר מכתב זה לפריץ, וה' יושיעך". בשמחה נטל את הניר, הודה לצדיק ויצא למעונו של הפריץ. בדרך החלו הספקות לכרסם בו. הרי החדר היה חשוך ואזניו לא שמעו קול קולמוס וקסת. אך הוא דחה את ההרהורים והתחזק באמונת צדיקים. ממשיך היהודי בדרכו, והספקות אינם מרפים ממנו. לבסוף לא היה יכול להתאפק. הוציא מכיסו את הניר, פתחו, ואכן – הדף חלק לגמרי; ולא כתובה בו אפילו אות אחת. ברגע הראשון רצה לסב על עקביו ולהעמיד את הרבי על טעותו. אך מיז דחה את המחשבה ואמר בלבבו, אם הרבי נתן לו גליון זה, ודאי ממנו תצמח לו הישועה. הפריץ לקח מיז את דף הניר, והחל קורא. כשסיים נשא את עינו אל היהודי, והפעם עיניו נעימות ורכות: "ראה-נא, התחרטתי על מה שאמרתי לך בפעם הקודמת. כבר התרגלתי אליך, ולמה אסתכן בעסקים עם זרים. החלטתי להחפיר לך שוב את הפונדק, וכפצאי על עגמת-הנפש שגברתי לך, הריני מוחל לך על יתרת החוב".

היהודי לא ידע אם הוא שומע את הדברים בהקיץ או בחלום. כשראשו מסחרר מאשר הודה לפריץ על חסדו ויצא מיז לבשר לרבי לוי-יצחק על הניס שקרה. לא הרחיק היהודי לכת, ובצמת הדרכים פגש את הצדיק עומד ומצפה לדעת מה עלה בגורלו. ספר לו היהודי בשמחה את כל מה שקרה, והצדיק כאלו מחכה לשמע עוד. "נו, ומה עוד אמר לך?", מוסיף הצדיק ושואל. "לא כלום", משיב הכפרי בפליאה. נתכרפמו פניו של רבי לוי-יצחק, והוא שאל את היהודי מה עשה במכתבו בדרך לפריץ. נאלץ היהודי להודות, שפתח את הדף וראה שאינו אלא ניר חלק. אגחה נפלטה מלב הצדיק. "חבל, חבל", מלמלו שפתיו. "אלו האמנת באמונה תמימה ולא היית מפקפק כלל, היית זוכה בפונדק פתנת-עולם והיית מוריש אותו לבניך אחרים. אין להטיל ספק בישועת ה'".

(תורתך שעשועי)
 לרפואת: נאוה בת מרים / אברהם בן נאוה / מנשה בן אברהם / בתיה בת רומיה / בלוריה בת עלו / מור בת סימה
 שילה בת נעמי / אברהם בן בלוריה / תאיר בת אשר / חיה בת רחל / נתנאל בן עמנואל / טובה רחל בת מרים
 שמחה / סעדה בת בדורה / שלום בן סליימן / רחל בת חנה חנינה / זכריה בן דוד / מרים בת יצחק.